

SUT MAELLYGREDD AER YN EFFEITHIO AR Y CORFF DYNOL?

Clefydau'r Croen

Y croen yw'r organ mwyaf yn y corff dynol a, pan fydd yn agored i lygryddion aer am gyfnodau hir, gall sawl math o glefyd ddatblygu. Mae'r rhain yn cynnwys ecsema, acne, soriasis, dermatitis a hyd yn oed cancer y croen. Gall gronynnau bach iawn wasgaru trwy'r croen a mynd i mewn i'r corff. Gall hyn arwain at fathau eraill o salwch.

Clefydau'r Galon

Gall hyd yn oed amlygiad tymor byr i lygryddion aer effeithio ar y system gardiofasgwlar trwy achosi pwysedd gwaed uwch a churiad calon afreolaidd. Profwyd bod amlygiad tymor hwy yn arwain at ganlyniadau marwol. Amcangyfrifodd un astudiaeth fod 19% o'r holl farwolaethau cardiofasgwlaidd a ddigwyddodd yn 2015 wedi'u hachosi gan lygredd aer.

Clefydau Niwrolegol

Dangoswyd bod llygryddion aer yn achosi i'r ymennydd chwyddo ac yn gwaethygu symptomau cyflyrau fel clefyd Parkinson, clefyd Alzheimer, iselder ac ADHD.

Strôc

Mae strôc yn digwydd pan fydd rhywbeth yn blocio'r cyflenwad gwaed i ran o'r ymennydd neu pan fydd pibell waed yn yr ymennydd yn byrstio. Mae mewnanadlu gronynnau yn arwain at gyflyrau'r galon a all greu clotiau gwaed a all wedyn deithio i fyny i'r ymennydd. Gall gronynnau hefyd niweidio rhwystr gwaed amddiffynnol yr ymennydd ac achosi risg uwch o strôc.

Clefydau'r Ysgyfaint

Pan fyddwn ni'n anadlu aer llygredig, mae llawer o ronynnau yn mynd i mewn i'r system resbiradol. Yn dibynnu ar faint y gronynnau, gallant fynd yn sownd a chael eu gollwng mewn gwahanol leoedd. Mae'r gronynnau mwyaf yn cael eu gollwng yn bennaf yn y llwybrau trwynol a lleoedd fel y laryncs. Bydd rhai llai yn cyrraedd yr alfeolaidd a bydd y lleiaf yn mynd i mewn i'r llif gwaed trwy'r ysgyfaint. Mae'r Asiantaeth Ryngwladol ar gyfer Ymchwil ar Ganser wedi dosbarthu llygredd aer gronynnau fel carsinogenaid (yn arwain at ganser) ac mae hefyd yn achosi cyflyrau ysgyfaint eraill fel asthma a chlefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint (COPD).